

En okänd oas – även för Boxholmsbor

På vandring med Lars Frölich längs "Idas stig" vid Svartån

Lars Frölich räcker skogslök till publiken och ber denna att smaka.

BOXHOLM (LT)

Rödhaken, gårdsmynen och nötveckan sjöng. Forsärlan satt och vickade på en sten i Svartån. Detta hände när Lars Frölich ledde en naturguidning i en underbart lummig och vacker natur längs Svartån i Boxholm.
Få Boxholmsbor känner nog till stigen som slingrar sig fram i denna oas, lite undanskymd som den ju är intill industriområdet.

Boxholm är en kommun med mycket härlig natur. Stora skogar och många sjöar, det är väl så de flesta skulle beskriva naturen i kommunen.

Vid en naturguidning i Boxholm i slutet av april kunde deltagarna dock få ta del av en helt annorlunda Boxholmsnatur. Det var Gunnar Myrhede, kommunekolog i Mjölby och Boxholm, som stod bakom naturguidningen, men denna gång var det dock Lars Frölich som var naturguide. Samling skedde vid Svartåvalen, och enligt annonseringen skulle vandringen ske längs "Idas stig", en stig som går bland lummiga lövträd längs Svartån.

En av aortorna

Sjuttion personer hade lockats till vandringen, inklusive ett par barn. Lars Frölich var väldigt glad över att intresset var så bra, och att åldern på deltagarna var så varierande. "Annars så brukar medelåldern vara väldigt hög på naturguidningar" menade han.

– Vi ska nu gå längs en av Östergötlands aortor, inledde Lars Frölich. Vi har ju tre aortor i länet, de är Svartån, Stångån och Motålsåström.

Längs hela Svartån, från Sommen till Roxen, är det bördigt och sediment har förts med vattnet genom årtusendena. Ibland har sedimentet täppt till och skapat översvämningar. Men all sediment som samlats vid Svartåns utlopp i Roxen är Boxholms sediment menade Lars Frölich med glimten i ögat.

Lars Frölich tycker också att det är väldigt trevligt att uttarna

numera håller till i Svartån, bland annat i trakten av bruksmuseet.

– Jag såg uttern som tonåring, men sen gick det 50 år tills jag såg djuret igen. Uttern gillar öppet vatten och den äter fisk, men också grodor och fågelungar.

Gotländsk kajp

Naturen kring Svartån mellan Ovåkos valsverk och Svartåvallen är väldigt vacker, men säkert helt obekant för de flesta boxholmsbor. Det går en bred och fin stig i området, med broar byggda där så behövs, och växtligheten närmast ån består av till exempel al, klibbal, björk, ask och alm. Längre från vattnet växer även ek och hägg.

Lars Frölich visar en växt som alla får smaka på. På Gotland kallas den för Kajp fick vi veta, men här hos oss kallas den för Skogslök.

Vi stannar till på en plats där skogen är riktigt lummig. Lars Frölich har hört både gårdsmynen och rödhaken.

Livets ljud

– Detta är livets ljud säger Lars. Det är en glädje för örat att höra dessa fåglar, och det är en glädje för ögat att gå i denna härliga natur!

En liten buske växer intill stigen och Lars Frölich berättar att det är druvfläder.

Den var ganska vanlig som prydnadsväxt i trädgårdar, men sen kan den ha spridit sig eftersom den växer här.

Druvfläders frukt är giftig, och den är egentligen inte speciellt lik den äkta flädern.

Lars Frölich har åter hört

Lars Frölich har en behaglig berättarröst och han kan på ett poetiskt sätt måla upp händelser i naturen. Publiken lyssnar intresserat.

rödhaken, men när alla i gruppen stannar för att lyssna så går det inte att höra fågeln sjunga.

När det kommer en grupp människor och dessa sedan stannar så tystnar fågeln och funderar; "varför stannar dom?"

Lars berättar att rödhaken ibland kallas för tjäderklocka, ett namn som lär syfta på att när jägaren förr hörde hur rödhaken sjöng i gryningen så skulle det inte dröja länge tills tjäders knäppningar skulle komma igång. Lars Frölich menar dock att även en del andra arter kallas för tjäderklocka.

I Svartån kan man också få se försärlan med lite tur, en fågel som är en "framgångssaga" menade Lars Frölich. Den har blivit allt vanligare och kan nu ses, till exempel vid Svartån i Boxholm och Mjölby.

Den vill ha mycket sten i vattnet med lagom avstånd, den trivs till exempel vid gamla kvarnruiner. Redan i början av mars brukar den dyka upp, betydligt tidigare än släktingen sädesärlan.

Östergötlands största ek växer i Boxholms kommun,

Det är en vacker, och för Boxholms vidkommande, lite ovanlig natur längs med Svartån strax norr om valsverken. Området är säkerligen ganska obekant även för Boxholmsborna.

nämigen Lagnebrunnaeken. Här, vid Svartån, växer också en del ganska så grova ekar. Lars Frölich berättar att Eken är den organism som har flest andra liv knutna till sig!

Myller av liv i eken

Förr sa man att det rörde sig om 1000 andra organismer, men nu menar man att det nog är 1500-2000 stycken. Det är lavar, svampar, mossor, insekter... Bara antalet skalbaggar som är knutna till eken kan vara flera hundra!

Efter att ha fått höra vad Lars Frölich kallar "ordnings-

mannen i klassen", nämligen nötveckan, är vi tillbaka där vi började. Den duktiga naturguidaren Lars Frölich tackade för intresset, och belönades med en applåd. Det blev två riktigt trevliga timmar, och för undertryckt var det en liten överraskning att området var så vackert som det var. Denna lummiga skog vid Svartån kan vara ett perfekt mål för en vårtutflykt, detta medan man avnjuter fika i den lummiga skogen medan försärlan iakttas i vattenbrynet.

Text och bild:
KLAS JOHANSSON

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Mitt porslinsmåleri

Ingrid Riedel, bosatt i Bremerhaven i norra Tyskland samt i Öringe i Boxholm. Utställning i glasmontern. Tid: T o m 12-05-19. Plats: Boxholms bibliotek.

Fotoutställning med vernissage

Från London till sjön Sommen. Jan G. Franzén, Trånäs. Vernissage måndag den 14 maj kl 17-18. Tid: T o m 12-06-01. Plats: Boxholms bibliotek.

Torpmärkning

Dags för årets torpmärkning i Ekeby socken. Platserna efter tre backstugor ska förse med minnesskyltar.

Tid: 12-05-23. Avresa sker från Parketten kl 18.15, eller möt upp vid Svenstorp kl 18.30.

Plats: Torpruin Svenstorp, intill vägen väster om Lagnebrunna.

SVT och Anders Lundin i Boxholm

I augusti var SVT och produktionsbolaget Mediabruket i Boxholm för att spela in ett provavsnitt för en ny tv-serie. Vi vill tacka alla underbara Boxholmare som gjorde att programmet blev mycket lyckat! En liten inspelning sak återstår dock: Vi vill samla er Boxholmare på torget ännu en gång för att ni ska få rösta fram ett nytt namn på bron (den mellan brukshotellet och bruksområdet). Anders Lundin presenterar tre alternativ och sen röstar ni. Ni får även höra otroliga saker om Boxholms historia och äta en korv (eller två). Välkomna! Tid: 12-05-24, kl 17.30-19. Plats: Torget, Boxholm.

Veteranlastbilsträff

Kom och få en nostalgisk upplevelse bland ett flertal buss och lastbilsveteraner. Veteranfordon anländer kl 8 för att sedan åka Sommen runt. Fritt inträde. Tid: 12-05-26, kl 8-17. Plats: BST Gummiverkstad.

Vårkonsert

Boxholms musikskolas vårkonsert. Fri entré. Tid: 12-05-30, kl 19. Plats: Folkets hus.

Fler evenemang och info hittar du på www.pagang.info.

Du kommer väl ihåg att tipsa oss om det som händer i Boxholm? Maila ditt evenemang till redaktionen@lanstidningen.se. Du kan också ringa och berätta på telefon 0141-560 03. Skriv en kort rubrik samt en beskrivande text om själva evenemanget. Glöm inte datum, klockslag och plats. Vi tar med i mån av utrymme.